

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL V2

2019

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 70

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 31 bladsye.

INHOUDSOPGAWE

Kies TWEE afdelings.

AFDELING A: ROMAN
Beantwoord slegs EEN vraag.

VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. <i>Kringe in 'n Bos</i>	35	4
2. <i>Die ongelooflike avonture van Hanna Hoekom</i>	35	7
3. <i>Meeulanders</i>	35	10
4. <i>Lien se lankstaanskoene</i>	35	13

AFDELING B: DRAMA
Beantwoord slegs EEN vraag.

5. <i>Poppie – die drama</i>	35	16
6. <i>Paljas</i>	35	19
7. <i>Fiela se kind – die drama</i>	35	22

AFDELING C: KORTVERHALE
Beantwoord vrae oor AL TWEE kortverhale.

8. <i>Spieëlbeelde</i>		
8.1 "Oom Dries se sorge met Jantjie"	18	26
EN		
8.2 "Rot in 'n val"	17	27

AFDELING D: GEDIGTE
Beantwoord vrae oor AL TWEE gedigte

9. <i>Verskuns vir Eerste Addisionele Taal</i>		
9.1 "pryslied"	18	29
EN		
9.2 "Rondom my"	17	30

NASIENRIGLYNE

- As 'n kandidaat in AF-DELING A en B meer as een vraag beantwoord het, word net die eerste vraag per afdeling nagesien en 'n streep word deur die tweede vraag getrek.
- Indien TWEE vrae in EEN afdeling beantwoord is, word slegs die eerste vraag nagesien.
- As 'n kandidaat twee antwoorde gee en die eerste antwoord is verkeerd, maar die tweede antwoord is reg, word die eerste antwoord nagesien en die tweede antwoord word geïgnoreer.
- As antwoorde verkeerd genommer is, word die antwoorde volgens die **nasienriglyn** nagesien.
- As 'n spelfout die betekenis van die antwoord beïnvloed, word die antwoord as verkeerd aangedui. As die spelling nie die betekenis van die antwoord beïnvloed nie, word die antwoord as korrek beskou.
- By aanhalings word spelfoute en leestekenfoute nie gepeenaliseer nie, maar woordorde moet korrek wees.
- As 'n kandidaat nie aanhalingstekens gebruik waar 'n vraag dit vereis nie, word die kandidaat nie gepeenaliseer nie.
- By oop vrae verdien die rede/motivering die punt. GEEN punt word toegeken vir JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Kandidate hoef nie laasgenoemde te skryf indien die motivering JA/NEE/EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE insluit/impliseer nie. As JA/NEE gestel is, moet die motivering daarby aansluit om die punt te verdien.

AFDELING A: ROMAN**VRAAG 1: KRINGE IN 'N BOS – Dalene Matthee**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
1.1	Groot-Eiland	1
1.2	<p>Joram het sy seuns geleer van ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • die voëls in die Bos. • die bokke in die Bos. • die bome in die Bos/watter bome hulle moet kap en watter nie/hoe om hout te kap. • 'n skerm maak. • die olifante in die Bos/versigtig wees vir grootvoete. • gelowe en bygelowe in die Bos. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
1.3.1	olifante/grootvoete/grootpote	1
1.3.2	dwarslêers/hout	1
1.3.3	sirkel	1
1.3.4	MacDonald	1
1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Saul was verbaas dat die dorp nie in die Bos was nie. • Saul was verskrik toe hy die oopte/kaalte/min bome/lig in die dorp sien. • Saul het hom verkyk aan die mense/mense se klere/geboue in die dorp. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
1.5.1	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het geweier om na sy pa te luister. • Hy het geweier om die kalanders te kap. • Hy het geweier om die minste te wees toe sy pa hom wegjaag. • Hy wou nie luister toe Patterson hom vra om om te draai nie. • Hy wou nie luister toe Maska en Kate vir hom sê dat hy nie die Bos kon verlaat nie. • Hy wou nie luister toe Maska soebat dat hy nie vir Oupoot moes gaan skiet nie. • Hy wou nie nee as antwoord aanvaar toe Maska geweier het om vir hom die geweer te leen nie. • Hy wou weet waar in die bloubokkie se kop sit die gal. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
1.5.2	<ul style="list-style-type: none"> • Dit was vir Saul 'n vernedering om as weggejaagde bekend te staan. • Saul het Kate se woorde oor Boskinders nooit vergeet nie. • Saul het op die Bybel gesweer dat hy uit sy armoede en minderwaardige lewe sou loskom. • Saul het sy man teen Caroline MacDonald gestaan toe sy hom beledig het oor sy houtkapperbloed. • Saul wou nie kos verniet by oom Martiens hê nie. • Saul het nie MacDonald se diens verlaat toe hy agterkom dat hy sy familie se skuld moes betaal nie. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2

1.6	<ul style="list-style-type: none"> Joram en Saul het nie eners oor die Bos gedink nie. Die twee het net te veel baklei oor die kap van bome/bewaring van die Bos/afkap van die kalender/bloubokkie se gal. Saul was al lank besig om vir Joram kwaad te maak. (Voorbeelde is aanvaarbaar soos bevraagtekening van alles) Saul het die indruk geskep dat die lewe van 'n houtkapper nie vir hom goed genoeg was nie. Joram en Saul was ewe hardkoppig en trots. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.7	<ul style="list-style-type: none"> Saul het gesien hulle skiet ook olifante. Saul het gesien hulle het olifantvleis gehad/geëet. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.8	<ul style="list-style-type: none"> B verraai B verrai (Enige EEN) 	1
1.9	<ul style="list-style-type: none"> Saul het geweet dat MacDonald gelieg het./Saul het teen daardie tyd geweet wanneer MacDonald gelieg het. Saul het geweet dat daar nie loeries in die rigting van die Hontini was nie. Saul het geweet daar was nie snaakse klippe in Meulbos se rigting was nie. MacDonald het nie geweet dat Saul Engels kon praat/verstaan nie. MacDonald het nie geweet dat Saul sou weet die gereedskap wat hulle saamgeneem het, was om vir goud te soek nie. MacDonald het nie geweet dat Saul die gerugte oor goud in die Bos gehoor het nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.10	<ul style="list-style-type: none"> Dit het vir Saul gewys waar hy vir goud moes delf. Saul het geleer hoe om spoelgoud te delf/'n goudpan te gebruik. Dit het Saul op die pad na finansiële onafhanklikheid geplaas/hy het 'n goudpan by Patterson gekry. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
1.11	<ul style="list-style-type: none"> Arend (Botha) Oom Martiens se seun (Enige EEN) 	1
1.12.1	verneder	1
1.12.2	<ul style="list-style-type: none"> Hy wou vir Saul wys dat hy steeds dink houtkappers is minder-waardige mense. Hy was jaloers/het bedreig gevoel omdat Saul voorspoedig was. Hy het nie van Saul gehou nie. Hy wou wys hy is in beheer. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (1.12.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.) 	1

1.13	<ul style="list-style-type: none"> • C • daar spanning tussen Saul en MacDonald was. • C daar spanning tussen Saul en MacDonald was. (Enige EEN) 	1
1.14	"En nou het hulle 'n rif ontdek." (Met of sonder aanhalingstekens)	1
1.15	<p>Die delwers ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • mag slegs dooiehout as vuurmaakhout gebruik het/mag nie sommer enige boom vir vuurmaakhout afgekap het nie. • mag diere net vir kos geskiet het. • mag nie bloubokkies geskiet het nie. • mag net fisante of bosbokke geskiet het. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	3
1.16.1	Barkley	1
1.16.2	<ul style="list-style-type: none"> • Saul kon die grootste van die twee stampmeulens kry om die rifgoud uit te kry. • Saul kon (die helfte) van (al) die rifgoud wat hy uithaal, vir homself hou. • Saul sou sy eie baas kon wees (mits hy die helfte van die goud wat hy uithaal, vir Barkley gee.) • Saul sou hulp kry/op die hulp van 'n prospekteerder kon staatmaak. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
1.17	<ul style="list-style-type: none"> • Saul het vir die lewe van Oupoot gaan pleit. • Hy het seker gemaak dat Oupoot se ivoor nie verkoop kon word nie. • Hy kon eerstehands gaan sien hoe die Bos verniel is. • Hy kon sy broer oortuig dat dit wat van die Bos oorgebly het, bewaar moes word./Hy kon sy broer oorreed om saam met hom te werk. • Met die hoekerf in sy besit, kon hy die Bosmense se lewens verbeter. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
1.18	die Bos vernietig sou word	1
1.19.1	<ul style="list-style-type: none"> • Jy kan uitstyg bo jou omstandighede. • Aanvaar dat jy 'n verantwoordelikheid teenoor die natuur het. • Moenie alles aanvaar wat mense vir jou vertel nie. • Baklei vir dit wat jy wil hê./As jy vir iemand lief is, is dit die moeite werd om vir daardie persoon te baklei. • Moenie jou drome laat vaar nie. • Moenie dat geld jou verblind nie. • Leef vir die waarheid./Doen altyd die regte ding. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde; nasiener gebruik diskresie waar lesse genoem word wat nie soortgelyk aan bogenoemde is nie.) 	1
1.19.2	<ul style="list-style-type: none"> • Maak dinge wat tussen jou en jou ouers krap reg terwyl daar tyd is. • Moenie toelaat dat verskille julle uitmekaar dryf nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde; nasiener gebruik diskresie waar lesse genoem word wat nie soortgelyk aan bogenoemde is nie.) 	1

1.20	<ul style="list-style-type: none"> • Maska het nooit vir Saul verwyd dat hy sy pa se span verlaat het nie. • Maska het seker gemaak dat alles wel was met Saul as delwer. • Maska het vir Saul op hoogte gehou met wat op Groot-Eiland gebeur het. • Maska wou keer dat Saul vir Oupoot skiet. • Maska wou keer dat Freek of Jozef vir Oupoot kry/skiet. • Maska het Saul herinner wat reg is en wat sy verantwoordelikheid is. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
		[35]

VRAAG 2: DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM –
Marita van der Vyver

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
2.1	Kaapstad	1
2.2	<p>Die huis het verwaarloos gelyk omdat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • die vensters gekraak/gebreek was. • die onkruid welig gegroei het/die tuin onversorg was. • die mure vuilwit was. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
2.3.1	geskep	1
2.3.2	2/twee	1
2.3.3	tande	1
2.3.4	sjokolade	1
2.4	<p>Hanna het haar biologiese pa nie as 'n gewone, normale man gesien nie omdat hy ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • gay/homoseksueel is. • maskara dra. • nie soos ander pa's, dasse dra nie. • peroksiedhare het. • op sy troudag amper meer glansryk as die bruid was. • ongewone geskenke koop. • bereid was om 'n kind by sy woonstelmaat te hê al was hy gay. • drama queen is. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
2.5.1	<p>Volgens Hanna was Mana nie netjies nie omdat sy ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • sommer rondloop met hare vol verfkolle/verfkwaste/wat ongekam is. • geweier het om ordentlik aan te trek vir 'n afspraak/soos 'n voëlverskrikker gelyk het. • met verfkolle op haar gesig sou uitgaan. • met haar pantoffels sou uitgaan. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2

2.5.2	<p>Volgens Hanna het Mana vreemde idees gehad omdat sy ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • almal op haar wittebrood wil saamsleep. • met 'n gay man trou om 'n kind te hê. • besluit om 'n kind te hê, maar nie 'n man nie (proefbuisbaba). • nie daarvan hou om "ma" genoem te word nie. • haar baba Ditjie noem. • blou lemoene en rooi piesangs verf. • haar laat verlei het met 'n bos pietersielie met 'n rooi strik/groot aartappel. • na paraffien ruik. • haar motor se agtersitplekke uitgehaal het om haar skilderye te vervoer eerder as haar kinders se vriende. • geglo het seuns mag popspeel en meisies rugby. • groen skoene en 'n pers hoed/hansworshoede gedra het. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Hy was ook lief vir boeke/lees/woordkuns. • Hy is die een wat haar gemotiveer het om haar storie te skryf. • Hanna noem vir Beyers die enigste beskaafde siel tussen die barbare; dis net hy wat haar kreatiwiteit verstaan. • Beyers kon vir haar uit Shakespeare aanhaal. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
2.7	<ul style="list-style-type: none"> • Hanna het alles bevraagteken. • Hanna se eerste woord was "Hoekom". <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
2.8	<ul style="list-style-type: none"> • C • negatief • C negatief <p>(Enige EEN)</p>	1
2.9	<p>Dit het die (uitgebreide) gesin kans gegee om mekaar beter te leer ken.</p> <p>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
2.10	<ul style="list-style-type: none"> • Sharon sou vir Hanna wys dat ... <ul style="list-style-type: none"> ○ elke mens se lewe meer as een kant het. ○ 'n mens nie ryk hoef te wees om gelukkig te wees nie. ○ 'n mens nie iemand moet oordeel oor hoe hy/sy lyk nie. ○ sy nie objektief is as sy na haar uitgebreide gesin kyk nie/sy haar gesin moet aanvaar. • Aan die begin sou Sharon vir Hanna help om van die werklikheid van haar gesin weg te vlug. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
2.11	<p>Hy wou gaan kyk of die water al gesak het/hulle al deur die drif/van die berg af kon kom.</p>	1
2.12	<ul style="list-style-type: none"> • A • se hele houding verander het. • A se hele houding verander het. <p>(Enige EEN)</p>	1

2.13	"So 'n snaakse glimlag op sy lippe, iets tussen irritasie en bewondering." (Met of sonder aanhalingstekens)	1
2.14	<ul style="list-style-type: none"> • kookwater • waslap • handdoek • naelknipper • gaslampe • musiek • waskom (Enige DRIE)	3
2.15	<ul style="list-style-type: none"> • Hanna het dadelik gesê dat haar sussie nooit mag seerkry nie/Hanna wou haar sussie beskerm. • Hanna het dadelik 'n onlosmaaklike band met haar sussie gevoel/was dadelik aan haar sussie vasgeknoop. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	2
2.16.1	teleurgesteld	1
2.16.2	Sharon was verlief op Yann/het van Yann gehou/sy wou graag tyd saam met hom deurbring. (Of soortgelyk aan bogenoemde) (2.16.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.)	1
2.17.1	helikopter	1
2.17.2	<ul style="list-style-type: none"> • Mana • die baba • Beyers • Margot (Enige TWEE)	2
2.18	Ware	1
2.19.1	<ul style="list-style-type: none"> • Wees altyd jouself/ken jou tekortkominge. • Dis nie verkeerd om anders te wees nie. • Laat mense om jou glimlag. • Positieweit maak die lewe beter. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.19.2	<ul style="list-style-type: none"> • Moenie voorgee wie jy nie is nie/wees jouself. • Ken jou beperkinge./Weet wat jy kan of nie kan doen nie. • Vergewe jouself vir jou foute. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)	1
2.20	<ul style="list-style-type: none"> • Gavin het vir Hanna gesê dat sy ... <ul style="list-style-type: none"> ○ 'n "fabulous creature" by geboorte was/Fabulous Fabienne is. ○ perfek by geboorte was. • Gavin het vir Hanna laat verstaan dat ... <ul style="list-style-type: none"> ○ sy nie 'n teleurstelling vir hom was nie. ○ alle gesinne hul eie snaakse gewoontes/konflik het. ○ haar snaakse ouers eintlik haar lewe ongelooflik avontuurlik maak. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)	2 [35]

VRAAG 3: MEEULANDERS – Esta Steyn		
VRAAG	ANTWOORD	PUNT
3.1	Camilla (Calvin)	1
3.2.1	Ronnie	1
3.2.2	afgebrand	1
3.2.3	Silkwood	1
3.2.4	3/drie	1
3.3	<ul style="list-style-type: none"> Ryna moes navorsing oor malgasse gaan doen. Ryna moes 'n boek (met tekeninge) oor kusvoëls gaan doen. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
3.4	<p>Meeuland was ook vir Elsabet 'n wegkruipplek/nuwe begin toe sy met Jacob getrou het (toe sy van die land af weggevlug het na skinderstories oor haar en Fred).</p> <p>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
3.5	<ul style="list-style-type: none"> Jannerik was die enigste een wat vir Ryna op Meeuland laat welkom voel het. Jannerik was die enigste een wat vir Ryna gehelp het om haar blyplek reg te kry. Jannerik en Ryna het van die begin af oor diep dinge/die lewe gesels. Jannerik kon seerkry en alleenwees herken. (Enige EEN of soortgelyk aan die bogenoemde) 	1
3.6.1	wens sy was Ryna	1
3.6.2	<ul style="list-style-type: none"> Elsabet het nie Ryna se omstandighede geken nie. Elsabet se omstandighede was nie so hartseer soos Ryna s'n nie. Elsabet het nie geweet dat Ryna ook nie meer 'n ander heenkome gehad het nie. Elsabet se lewe was nie so sleg nie. (Enige EEN of soortgelyk aan die bogenoemde) (3.6.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.) 	1
3.7.1	<ul style="list-style-type: none"> Jacob het haar oor die CB beledig terwyl sy geluister het. Daar was nie vir haar 'n aparte blyplek (reggemaak) nie. Jacob het reguit gesê hy gee haar drie maande op die eiland; dan sou sy self weggaan. Jacob het reguit gesê Meeuland was nie die plek om vir 'n kêrel te kom wegkruip nie. Hy het haar behandel asof sy nie die geleerde name van die voëls ken nie/asof sy nie baie geweet het nie. (Enige TWEE of soortgelyk aan die bogenoemde) 	2

3.7.2	<ul style="list-style-type: none"> Jacob het toegelaat dat Ryna hom help om die malgasse se kropinhoud te ontleed. Jacob het Ryna toegelaat om self 'n malgas te vang. Jacob het haar as Mama-Meeu begin aanspreek (en nie meer juffrou nie). Jacob het haar wond versorg nadat die malgas haar gebyt het. Jacob het haar saamgenooi sodat hulle hul werk kon gaan klaarmaak. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan die bogenoemde)</i>	2
3.8	<ul style="list-style-type: none"> C as versorger vir Janka en Jacob opgetree het. C as versorger vir Janka en Jacob opgetree het. <i>(Enige EEN)</i>	1
3.9	<p>In die Kaap ...</p> <ul style="list-style-type: none"> het hulle in 'n groot/weelderige huis gewoon. het Ryna 'n man en 'n seun gehad/was sy nie alleen nie. het Ryna 'n kantoorwerk by die Ornitologiese Instituut gehad. is Ryna gerespekteer vir haar kennis oor voëls. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan die bogenoemde.)</i>	1
3.10	<ul style="list-style-type: none"> Ryna was daar om met die geboorte van Jacob se kind te help. Ryna het 'n klankbord/bondgenoot vir Jacob geword toe Elsabet hom verlaat het. Ryna het met die versorging van Janka gehelp. Ryna was iemand vir wie Jacob weer kon liefkry. Ryna het vir Jacob skuiling gebied sodat hy nie meer op Meeuland hoof weg te kruip nie. Ryna was vir hom iemand na wie toe hy kon terugkeer ná sy tronkstraf. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan die bogenoemde)</i>	1
3.11	Die bekendstelling van haar boek (oor kusvoëls)	1
3.12	<ul style="list-style-type: none"> D finaal besef waar haar hart lê. D finaal besef waar haar hart lê. <i>(Enige EEN)</i>	1
3.13	<ul style="list-style-type: none"> Jannerik se warm verwelkoming die dag toe sy op Meeuland aangekom het. Die romantiese aand wat Attie daar vir haar georganiseer het. Elsabet se dood en hoe haar lewelope liggaam daar uit die see gehaal is. Die skietvoorval waarin Janka gewond is. <i>(Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	3
3.14	<p>"Die kaptein het gesê ons moet die gordyne en die kombuisgoed net so los, vir as Mama-Meeu weer kom kuier."</p> <i>(Met of sonder aanhalingstekens)</i>	1

3.15	<ul style="list-style-type: none"> Meeuland het as navorsingstasie gesluit. Jannerik moes Meeuland verlaat. (Enige EEN) 	1
3.16.1	Ousanna	1
3.16.2	<ul style="list-style-type: none"> Ryna het weer haar eie plek gehad. Ryna kon vir Janka 'n tuiste skep. Ryna kon vir Jannerik ook by haar laat bly het. (Enige TWEE of soortgelyk aan die bogenoemde) 	2
3.17	<ul style="list-style-type: none"> Ryna het besef dat sy reg was oor die jong man/Skalla wat die noodlottige aand in hulle huis was (en dit het troos gebied). Ryna het besluit om nie terug te gaan Kaap toe/na die Ornitologiese Instituut toe nie. Ryna het besluit dat daar vir haar 'n nuwe lewe op Salamanderbaai was./Sy het vir haar 'n huis op Salamanderbaai gekoop. Ryna het verantwoordelikheid vir Janka aanvaar. Ryna het (selfs) gekies om as Ryna bekend te bly./Sy wou nie meer Camilla wees nie. (Enige TWEE of soortgelyk aan die bogenoemde) 	2
3.18	dieselfde oor Meeuland gevoel het	1
3.19.1	<ul style="list-style-type: none"> 'n Mens moet iemand eers leer ken voordat jy 'n mening oor hom/haar vorm. Dit is verkeerd om iemand te (ver)oordeel voordat jy hom ken. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
3.19.2	<ul style="list-style-type: none"> 'n Mens moet jou nie laat onderkry deur vooroordeel nie. 'n Mens moet stilweg die ander persoon verkeerd bewys. 'n Mens moet vooroordele wegwerk deur sulke mense se respek te verdien. 'n Mens moenie op dieselfde wyse teenoor die ander persoon optree nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
3.20	<ul style="list-style-type: none"> Doreen: Ryna was vir haar 'n vriendin/klankbord/vertroueling./Ryna het vir Doreen ondersteun toe sy huweliksprobleme gehad het. Mathys: Ryna het die polisieman ontwykend geantwoord oor wat agter op die lorrie was/Ryna het vir Mathys die geleentheid gegee om sy lewe te verander/die spanning tussen hom en ant Hansie/polisieman te ontlont. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
		[35]

VRAAG 4: LIEN SE LANKSTAANSKOENE – Derick van der Walt

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
4.1	Pretoria/Jakarandastad/Tshwane	1
4.2.1	Jakaranda	1
4.2.2	woonstel(letjie)	1
4.2.3	4/vier	1
4.2.4	geld/beleggings/finansies	1
4.3	<ul style="list-style-type: none"> Lien wou oorsee gaan/'n kaartjie Londen toe koop. Lien het gewoonlik na Norah Jones geluister as dinge te veel raak. Lien wou in haar Lewensoriënteringklas "weg" as beroep kies. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
4.4	<ul style="list-style-type: none"> Lien se ma het begin drink. Lien se ma het (op haar CD-speler) na musiek geluister Lien se ma het haar oorfone opgesit. Lien se ma het na haar kamer toe gevlug/kamerdeur toegetrek. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2
4.5	<ul style="list-style-type: none"> C onbewus is van C onbewus is van <i>(Enige EEN)</i>	1
4.6.1	<ul style="list-style-type: none"> Lien het gewys dat sy verantwoordelik is wanneer sy gesorg het dat ... <ul style="list-style-type: none"> daar altyd kos op die tafel was. Braam se klere heel was. Braam se hare gesny is. daar kontak met die ouers is terwyl hulle nie by die huis was nie. sy werk gekry/geld gekry (om vir die gesin te sorg). die woonstel aan die kant is. Braam sy huiswerk doen. sy geld gespaar het/sy spaarsamig was/versigtig met geld gewerk het. Lien het aanvaar dat haar ma hulp moes kry. Lien het aanvaar dat sy die enigste een was wat Tibbey kon help. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2
4.6.2	<p>Lien het gewys dat sy onselfsugtig was wanneer sy ...</p> <ul style="list-style-type: none"> vra dat Donovan-hulle eerder Braam se hare sny as haar hare. die geld wat sy verdien, vir die huis te gebruik. haar spaargeld te gebruik om Tibbey te help. tyd afstaan en moeite doen om by ander geld vir Tibbey te probeer kry. haar ouers vir hulle misstappe vergewe/tweede kans gee. nie omgee wat die mense van haar vriende (Roos en Tibbey) sou dink nie. haar ma en broer versorg. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2

4.7	<ul style="list-style-type: none"> Hulle het albei nuut by die skool gekom. Nie een van die twee wou daar wees nie. Hulle het mekaar se omstandighede geken. Hulle deel dieselfde humor. Hulle was gemaklik in mekaar se geselskap. (Voorbeelde is ook aanvaarbaar) <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> 	1
4.8	<ul style="list-style-type: none"> Tannie Bets het geweet dat tant Malie 'n kelnerin gesoek het. Tannie Bets het geweet Dirkie soek iemand om in Sue-Ellen se plek uit te help. Tannie Bets het die jong dominee geken wat vir Lien kon help. Lien het werk gekry. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> 	1
4.9	<ul style="list-style-type: none"> Juffrou Breytenbach het dit gesien as 'n geleentheid om Lien by buitemuurse bedrywighede/ander leerders te betrek. As Lien saam met juffrou Breytenbach oefen, sal sy dalk later die vrymoedigheid gehad het om met haar oor haar huislike omstandighede te praat. Juffrou Breytenbach kon dadelik vir Lien in die rol van Weird Maria sien. Aan die einde het Lien haar talent vir drama ontdek. Dit sou Lien gehelp om uit haar omstandighede te ontsnap. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> 	1
4.10	<ul style="list-style-type: none"> Sally het vir Lien gesê dat hulle/die kinders nie skaam hoef te voel oor hulle ouers se misstappe nie/dit nie hulle skuld is nie. Sally het haar nie geoordeel nie/Lien se omstandighede verstaan. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i> 	1
4.11	In die kliniek (se tuin)/rehabilitasiesentrum (se tuin) <i>(Nie rehab nie)</i>	1
4.12.1	wonder of	1
4.12.2	Haar ma het haar al by 'n vorige geleentheid teleurgestel (toe sy weer begin drink het). <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <i>(4.12.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</i>	1
4.13	" 'n Lekker droom." <i>(Met of sonder aanhalingstekens)</i>	1
4.14	<ul style="list-style-type: none"> B dit vir Lien belangrik is om haar ma se situasie te verstaan. B dit vir Lien belangrik is om haar ma se situasie te verstaan. <i>(Enige EEN)</i> 	1
4.15	<ul style="list-style-type: none"> Lien het ... <ul style="list-style-type: none"> gewens dat sy eerder in die motor kon bly sit. vir tannie Bets gevra om saam met haar uit te klim. ongemaklik gevoel toe haar ma haar gedruk het. haar vroe huiwerig gevra. Lien het gesukkel om 'n gesprek te voer/ongemaklike stiltes ervaar. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i> 	3

4.16	<ul style="list-style-type: none"> Lien se pa dink dat Lien glo alle prokureurs/hy is skelm. Lien se pa dink dat sy twyfel of daar geld is om regte te gaan studeer. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2
4.17.1	kyk na 'n video	1
4.17.2	<ul style="list-style-type: none"> Lien se pa/Meneer Jooste Hein (Venter) 	2
4.18	Weird Maria	1
4.19	<ul style="list-style-type: none"> Gerhard/Kuifie het vir Lien gehelp deur terug te gaan skool toe. Gerhard het haar gehelp om ... <ul style="list-style-type: none"> op te hou bedel. die gesin (finansieel) te ondersteun. vir haar werk as baba-oppasser te gee. vir haar ma werk te organiseer. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2
4.20.1	<ul style="list-style-type: none"> 'n Mens moet jou werk blymoedig/met entoesiasme doen al is dit 'n eenvoudige werk. Plaas 'n glimlag op die gesig van die mens wat jy teëkom/wees vriedelik. Aanvaar die hulp van vriende. Maak die beste van jou omstandighede. As jy op 'n goeie/ware vriend wil kan staatmaak, moet jy self so 'n vriend wees. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
4.20.2	<ul style="list-style-type: none"> Lien: <ul style="list-style-type: none"> Wees bereid om (meer as een keer) te vergewe. As jy sê jy het vergewe, moet jy ook bereid wees om te vergeet. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> Lien se ma: <ul style="list-style-type: none"> 'n Mens moet kan vergewe sodat jy kan heel/gesond word. 'n Mens moet eers jouself vergewe voordat jy kan verwag dat ander jou moet vergewe. As jy vergewe word, moet jy alles moontlik doen om nie weer daardie mens(e) teleur te stel nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <p>OF</p> <ul style="list-style-type: none"> Lien se pa: <ul style="list-style-type: none"> Jy moet kan sê jy is jammer voordat jy kan verwag dat ander jou moet vergewe/jy moet eerlik wees oor jou foute. Moenie net aanneem dat jy vergewe behoort te word nie. As jy vergewe word, moet jy alles moontlik doen om nie weer daardie mens(e) teleur te stel nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> 	1
		[35]
	TOTAAL AFDELING A	35

AFDELING B: DRAMA**VRAAG 5: POPPIE – DIE DRAMA – Elsa Joubert en Sandra Kotze**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
5.1	Upington	1
5.2	<ul style="list-style-type: none"> • Respek vir grootmense/goeie maniere • Hulle moes Xhosa praat • Hulle moet weet van die Xhosa-geloof en -tradisies. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
5.3	<ul style="list-style-type: none"> • Hulle het gelees. • Hulle het saam met ouma Hannie gaan hout bymekaarmaak in die veld (en dan gom gesoek). • Hulle het skool gegaan. • Hulle het gesing. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
5.4.1	pa/tata/ma/ouers	1
5.4.2	Lambertsbaai	1
5.4.3	Jakkie/Eric/Jakkalsie	1
5.4.4	skoonmaker/cleaner	1
5.5	<ul style="list-style-type: none"> • C • gedwing • C gedwing (Enige EEN) 	1
5.6	<ul style="list-style-type: none"> • Poppie moes skool los om Mama se kinders op te pas. • Poppie moes dieselfde gedoen het (ook kinders opgepas het). (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
5.7	<ul style="list-style-type: none"> • Hulle moes baie rondtrek. • Hulle moes in die Kaap rondtrek, toe van die Kaap na Mdantsane, toe na Herschel. • Die politieke situasie het hulle lewens onstabiel gemaak. • Stone het siek geword/is dood. • Poppie moes lang ure (in die Kaap) werk. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
5.8	<ul style="list-style-type: none"> • Sy het nie meer nodig gehad om haar oor haar pas te bekommer nie. • Daar was 'n huis/'n skool vir haar kinders. • Sy het nie meer nodig gehad om weg te kruip nie. • Sy het haar kinders uit die politieke onrus in die Kaap weggeneem. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
5.9	Stone se ouers het na Poppie se meisiekinders (Nomvula en Thandi) gekyk. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1

5.10.1	<ul style="list-style-type: none"> • Poppie kon goed Xhosa praat. • Poppie was hardwerkend. • Poppie het haar geloof behou. • Poppie het haar kinders goed grootgemaak. • Poppie het haar skoonfamilie se gebruike (tradisies) geleer/ gerespekteer. (Voorbeelde kan ook gegee word) (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
5.10.2	<ul style="list-style-type: none"> • Bonsile het 'n meisie swanger gemaak. • Bonsile het gemaak wat hy wil/Poppie se reëls ignoreer. • Bonsile het nie sy verantwoordelikheid as pa nagekom nie. • Bonsile het vir Jakkie gehelp om oor die grens te vlug. • Bonsile wou nie saamgaan Mdantsane toe nie. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
5.11.1	<ul style="list-style-type: none"> • Die paswette • Die onderdrukkende apartheidswette • Die ouers se swaarkry • (Die ouers se) drankmisbruik • Die migrants wou nie ophou wyn/drank verkoop nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
5.11.2	moedeloos	1
5.11.3	<ul style="list-style-type: none"> • Poppie het gesukkel om by haar werk te kom. • Poppie het haar oor Jakkie bekommer. • Jakkie was 'n bekommernis vir Mama/sy ma. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (5.11.2 moet KORREK wees om hier punte te verdien.) 	1
5.12	<ul style="list-style-type: none"> • C • wit mense nie verstaan het waarom die jeug so opgetree het nie. • C wit mense nie verstaan het waarom die jeug so opgetree het nie. (Enige EEN) 	1
5.13	<ul style="list-style-type: none"> • "Ek kan vir jou broer werk gee, (Wilson, sê hy moet my kom sien)." • "Hy kan nie so rondlê en niks doen nie." (Enige EEN. Met of sonder aanhalingstekens) 	1
5.14	<p>Die polisie wou vir Jakkie vang omdat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • hy 'n polisieman geskiet het/skuldig aan poging tot moord was. • hulle hom van sabotasie verdink het. • hy onwettig 'n vuurwapen besit het/gevaarlik was. • hy 'n leier van die Comrades/die kinders was. (Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde) 	3
5.15.1	respek	1

5.15.2	<p>Die kinders het gesien ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • hoe die grootmense weghardloop vir die polisie. • hoe die polisie die grootmense behandel het. • dat die grootmense hulle nie verset nie. • hoe die grootmense drank misbruik. • hoe kinders dronk grootmense mishandel het. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) (5.15.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</p>	2
5.16	<ul style="list-style-type: none"> • Die kinders het nou aan hulle ouers voorgeskryf wat gedoen moes word/respek vir hulle ouers verloor. • Die polisie het in hierdie geweld die kant van die trekarbeiders gekies/het teen die kinders gedraai. • Die trekarbeiders het nou teen die stedelike/lokasie se mense baklei. • (Voorbeelde is aanvaarbaar bv. Jakkie en Bonsile) <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
5.17	toelaat	1
5.18.1	<ul style="list-style-type: none"> • Apartheid het mense se lewens verwoes. • Apartheid was verkeerd. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
5.18.2	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Ma stel altyd haar kinders eerste. • 'n Ma moet weet wanneer om haar kinders te laat gaan. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
5.19	<ul style="list-style-type: none"> • Poppie het nooit haarself en die mense om haar in gevaar gestel nie. • Poppie het nooit eiendom beskadig nie. • Poppie het geweet wanneer om te laat gaan en wanneer om te baklei. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde.)</p>	2
		[35]

VRAAG 6: PALJAS – Chris Barnard

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
6.1	<ul style="list-style-type: none"> • (Blou)/('n Paar) oorbelle/oorkrabbers/Hendrik het kwaad geword omdat Katrien vir haar oorbelle/oorkrabbers gekoop het. • Geld <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
6.2	<p>Katrien het gesê dat Hendrik ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • niks bereik het nie/'n mislukking was. • niks van vroumense af weet nie. • nie geld het (om vir haar te gee wat sy wil hê nie)/(om 'n kar se wiel doppe te bekostig nie). <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2

6.3	<ul style="list-style-type: none"> • Hendrik en Katrien het nie 'n bed gedeel nie. • Hendrik en Katrien het dikwels gestry. • Hendrik en Katrien kon nie behoorlik kommunikeer nie. • Hendrik het vir Katrien dopgehou/gewantrou oor Frans. • Katrien het die trein agternagestaar/gewens sy kon weggaan. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
6.4	<ul style="list-style-type: none"> • Manuel was sy enigste vriend. • Manuel sou verstaan. • By Manuel hoef hy nie te praat nie. • Manuel sou weet hoe om sy trane af te droog. • Willem het 'n angstoestand gehad en hy kon nie die rusies hanteer nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
6.5	<ul style="list-style-type: none"> • Willem se ouers was bekommerd oor hom. • Die polisie kon hom die volgende oggend daar gekry het. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
6.6	<ul style="list-style-type: none"> • Hendrik het erken hy was jaloers op Katrien. • Hendrik het erken hy het telkens na 'n kleiner plekkie getrek om vir Katrien van ander mans se aandag weg te hou. • Hendrik het erken dat hy vir Katrien net vir homself wou hê. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
6.7	<ul style="list-style-type: none"> • Willem het van sy gesig se grimering/verf vir sy pa kolle op sy wang en vir sy ma 'n mond wat glimlag, geteken. • Willem het vir sy ouers gelukkige gesigte met sy gesigsverf/grimering gevef. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
6.8.1	polisie	1
6.8.2	Manuel/die nar	1
6.8.3	nar/hanswors/harlekyne/paljas	1
6.8.4	toorgoed	1
6.9	<ul style="list-style-type: none"> • D • suspisies • D suspisies <i>(Enige EEN)</i>	1
6.10.1	<ul style="list-style-type: none"> • Katrien het ... <ul style="list-style-type: none"> ○ gesê sy sou hom na die Volstruisdans vergesel. ○ by Hendrik op die bed gaan sit/lê. ○ saam met Hendrik na Emma se klavierspel geluister. ○ toegelaat dat Hendrik haar soen. • Katrien was nie meer kwaad vir Hendrik nie. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2

6.10.2	<p>Emma ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • het saam met Nollie na die waterstroompie gestap om "perdeblomme" te gaan kyk. • se klavierspel het verbeter. • het ingestem om saam met Nollie na die Volstruisdans toe te gaan. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
6.11.1	geskok was oor	1
6.11.2	<p>Hendrik ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verduidelik waarom hy nie kerk toe gaan nie/sonder die kerk klaarkom. • het die dominee daarvan beskuldig dat hy hom aan praatjies steur. • het gesê die dominee kom net daar as hy geld soek/hulle verdoem. • het die naam van die Here gebruik om die dominee stil te kry. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) (6.11.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</p>	1
6.12	Die dominee het gesê dis sonde om jou gesig te verf.	1
6.13	<ul style="list-style-type: none"> • D • vorm 'n kontras met die skietery wat net daarna gebeur. • D vorm 'n kontras met die skietery wat net daarna gebeur. <p>(Enige EEN)</p>	1
6.14	<p>"Hy het sy sirkuspak aan/(en) sy gesig is gegrimeer."</p> <p>(Met of sonder aanhalingstekens)</p>	1
6.15.1	kry dus respek vir	1
6.15.2	<p>Hendrik ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • het die manne se geweer teruggegee. • het hom nie tot geweld gewend nie./Hendrik het nie op die manne geskiet soos hy gesê het hy sou nie. • het vir Manuel opgetel/self huis toe gedra/net daar aanvaar. • het nie met Willem baklei nie. • was dapper genoeg om teen al die ander manne op te staan en die regte ding te doen/die krisis sonder geweld te hanteer. • het gehelp om Manuel te versorg. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) (6.15.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</p>	2
6.16	<ul style="list-style-type: none"> • Die dorpsmense het vir Emma in die huis rondgestamp. • Die dorpsmense het klippe op die McDonalds se dak gegooi/ruite stukkend gegooi. • Die dorpsmense het hulle met tamaties en eiers gegooi. • Die dorpsmense het die McDonalds by die Volstruisdans weggejaag. • Die dorpsmense het klippe na die motor gegooi. • Die dorpsmense het na die wasgoed geskiet. <p>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	3

6.17	<p>Die dominee en die gemeentedelede het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • hom nie eers geken nie, maar hom sommer 'n grapmaker genoem. • sommer aanvaar dat hy kerk toe gekom het om grappe te maak. • sommer net aangeneem dat dit wat die nar doen, sonde is/toordery is. • hom uit die kerk weggejaag sonder om hom 'n kans te gee. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
6.18	Verkeerd	1
6.19	<ul style="list-style-type: none"> • Willem het vir Manuel 'n kans gegee om homself as vriend te bewys. • Daar was geen vooroordeel by Willem teenoor Manuel nie./Willem het Manuel nie veroordeel nie. • Willem het by Manuel geleer. • Willem het vir Manuel vertrou. • Willem het by Manuel gestaan/hom probeer beskerm. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
6.20.1	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikasie speel 'n groot rol in enige verhouding/is belangrik. • Mense moet met mekaar kan praat oor dinge wat saakmaak/belangrik is. • As daar nie goeie kommunikasie is nie, kan dit probleme veroorsaak./Goeie kommunikasie voorkom probleme. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
6.20.2	<ul style="list-style-type: none"> • Kinders word negatief beïnvloed as ouers huweliksprobleme het. (Voorbeelde is aanvaarbaar bv. kinders wil nie trou nie) • Dit maak kinders ongelukkig/hartseer as hulle ouers huweliksprobleme het. • (Voorbeelde is aanvaarbaar bv. Willem wat nie praat nie.) <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
		[35]

VRAAG 7: FIELA SE KIND, DIE DRAMA – Dalene Matthee

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
7.1	(Haar) bottels	1
7.2	<ul style="list-style-type: none"> • Nina ... <ul style="list-style-type: none"> ○ het vir hom van (die gevare in) die Bos vertel/watter boom om te klim as 'n olifant hom jaag. ○ het vir hom die rigting van die harde pad beduie. ○ was die een wat vir haar pa moes gaan sê het dat Lukas nie weer sou teruggaan Bos toe nie. ○ was die een met wie Lukas kon praat. ○ kon vir Lukas betyds waarsku oor Elias se aggressie. ○ het vriende met hom gemaak. • Lukas ... <ul style="list-style-type: none"> ○ kon met Nina gesels oor sy begeerte om terug te gaan na sy huis toe. ○ kon vir Nina van die vyf sjielings vertel. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2

7.3	<p>Nina ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • het nie daarvan gehou/vermy om tipiese boswerkertakies uit te voer nie. • het in haar eie verbeeldingswêreld geleef. (Voorbeelde is aanvaarbaar) • het die betowering van die Bos waardeer. • het gedurig in die Bos gaan speel/rondloop. • was rebels/ongehoorsaam teenoor Elias. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
7.4	<ul style="list-style-type: none"> • Elias sou in die moeilikheid wees as die boswagter merke van mishandeling aan Lukas sou sien. • Lukas kon by die boswagter gekla het as hy daar was toe die boswagter opgedaag het. • As die magistraat uitgevind het dat Lukas onbehoorlik geslaan word, kon hy dalk agterdogtig raak oor wat daardie dag in die hof gebeur het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
7.5	<ul style="list-style-type: none"> • Barta het self voorgestel dat Nina in plaas van Lukas pak slaie moet kry. • Barta het aangebied om vir Nina vas te keer sodat haar pa haar kan slaan. • Barta was te bang (vir Elias) om Nina teen haar pa te probeer verdedig. • Barta het nooit gekeer dat sy pak kry nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
7.6	<ul style="list-style-type: none"> • Nina het geweet dat sy Lukas dalk nooit weer sou sien indien haar pa hom nie gekeer het nie./Nina wou gehad het dat Elias vir Lukas moes keer, want dan kon sy Lukas weer sien./Nina was bang sy sou Lukas as maat verloor. • Nina het nooit geleer om vir ander om te gee nie/het nie lojaliteite geken nie. • Nina se optrede het net om haar eie behoeftes gedraai. • Nina wou haarself teen haar pa beskerm. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
7.7.1	Bos/woud	1
7.7.2	mes	1
7.7.3	balke	1
7.7.4	Lukas/Benjamin	1
7.8	<ul style="list-style-type: none"> • A • vrees • A vrees (Enige EEN) 	1

7.9	<ul style="list-style-type: none"> Nina het finaal afskeid geneem van die Bos./haar bande met die Bos begrawe. Nina het haar kinderdrome (oor die Bos) begrawe. Nina het grootgeword/besef dat haar lewe in die Bos verby is/daar 'n nuwe begin is. (Dit is 'n simbool) van verandering. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
7.10.1	<p>Die magistraat se besluit (dat Benjamin die verlore Lukas was) het vir Benjamin ...</p> <ul style="list-style-type: none"> met 'n identiteitskrisis gelos. met 7 jaar van hartseer gelos. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde. Kandidate kan ook die identiteitskrisis of hartseer omskryf/voorbeelde daarvan gee.)</p>	1
7.10.2	<p>Elias se besluit (dat Nina op die dorp moes gaan werk) het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> vir Nina bevry van haar moeilike lewe in die Bos. Nina in 'n ware jong dame laat ontwikkel. Nina laat vry kom van haar ouers se mishandeling. daartoe gelei dat Nina haar eie geld kon verdien/selfstandig kon word. Nina wou loskom van diementaliteit van "alles word in een hand gegooi". <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
7.11	<ul style="list-style-type: none"> Nina het alle familiebande verbreek/het ontken dat sy enige familie het./Benjamin het teruggegaan na waar hy vandaan gekom het./Benjamin het weer die familiebande gaan optel. Nina het besluit om haar ouers nie meer finansieel te help nie./Benjamin was bereid om vir Fiela-hulle op die plaas te help. <p>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
7.12	<ul style="list-style-type: none"> Fiela wou gaan hoor waarom sy nie ook geroep is om oor haar kind te getuig nie./Fiela wou hê die Bosvrou moes kom getuig oor die klere wat Benjamin die dag van sy verdwyning aangehad het. Fiela wou weet wie is die mense by wie haar kind is./Waar hy bly. Fiela wou die magistraat oor haar kind gaan konfronteer. <p>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	1
7.13.1	desperaas	1
7.13.2	<ul style="list-style-type: none"> Fiela het geweet dit was die einde van haar soektog na Benjamin/het geen hoop meer gehad nie/dat sy nie kan wen nie. Fiela het geweet dat die magistraat die enigste persoon was wat haar kind aan haar kon terugbesorg. Fiela wou vir Benjamin terughê/was bekommerd oor Benjamin. <p>(Of soortgelyk aan bogenoemde)(7.13.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</p>	1

7.14	<ul style="list-style-type: none"> • A • senuweeagtig oor Kapp se woorde was. • A senuweeagtig oor Kapp se woorde was. (Enige EEN) 	1
7.15	<p>"(Van Rooyen, <i>mister</i> Goldsbury het gesê) ek moet uitvind of die seun baie praat oor die mense in die Lange Kloof by wie hy gebly het."</p> <p>(Met of sonder aanhalingstekens)</p>	1
7.16.1	onbeskof	1
7.16.2	<p>Elias het vir Lukas gesê dat ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • hy vir Fiela gesê het dat hy die magistraat sou inlig as sy weer haar voet op Barnard-se-Eiland sit. • hy vir Fiela gesê het hy sou haar in hegtenis laat neem as sy weer daar sou kom. • hy 'n hond op haar sou loslaat as hy 'n hond gehad het. • hy hom nie deur 'n bruinvel laat mors nie. • Dawid net so uit sy pad soos Fiela is. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) (7.16.1 moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</p>	2
7.17	<p>By die Van Rooyens ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • was die kos maar skraps/was dit armoedig. • is Lukas mishandel. • het Lukas nie 'n liefdevolle huisgesin geken nie. • was daar nie soveel oop lug en sonskyn soos op Wolwekraal nie. • kon hy nie regtig kind wees nie. • kon hy nie regtig leer nie, hy moes net werk. • was die blyplek klam en ongesond. <p>(Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde.)</p>	3
7.18	<ul style="list-style-type: none"> • Fiela het geglo dat Lukas nie weer huis toe kom nie omdat ... <ul style="list-style-type: none"> ○ almal in die Lange Kloof dit vir haar gesê het. ○ sy self by die magistraat moes hoor dat die saak afgehandel was. ○ sy gehoor het dat Lukas nooit eers meer na hulle verneem/van hulle praat nie. ○ hulle niks weer van hom gehoor het nie. • Fiela het Lukas se goed by die Van Rooyens gaan aflewer. • Fiela het die Laghaanse se grond op haar eie naam en nie op Lukas se naam gesit nie. <p>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</p>	2
7.19	regte	1

7.20	<p>Benjamin het ...</p> <ul style="list-style-type: none"> • gewys dat hy vir Fiela en Selling respekteer. • vir Fiela en Selling op hulle stukkie grond gehelp. • die drome wat Fiela vir hom gehad het, waar gemaak. • vir Fiela en Selling trots gemaak. • voortgebou op die goeie opvoeding wat hy by Fiela en Selling gekry het. • hom goed gedra bv. nie mes gesteeek/gedrink en in die tronk beland nie. • gewys dat hy trots was om 'n Komoetie te wees. <p><i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	2
7.21.1	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Mens moet baklei vir die mense vir wie jy lief is. • 'n Mens moet jou geloof/moed behou/kop hoog hou/nie te bly lê nie. • Armoede is geen verskoning om vuil, lui of onopgevoed te wees nie. • Wees bereid om hard te werk om 'n goeie lewe te bou. • Sy het liefde oor kleurgrense aanvaar. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
7.21.2	<ul style="list-style-type: none"> • 'n Mens kan bo jou omstandighede uitstyg. • Jy kan kies wie/wat jy wil wees. • Moenie vergeet waarvandaan jy kom nie. • Moenie tou opgooi nie. • Bly by jou beginsels. <p><i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i></p>	1
		[35]
TOTAAL AFDELING B:		35

AFDELING C: KORTVERHALE**VRAAG 8: SPIEËLBEELDE****8.1 "OOM DRIES SE SORGE MET JANTJIE" – Felicia Goosen**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.1.1	(Op) Driefontein	1
8.1.2	<ul style="list-style-type: none"> Hy het geweet watter oorlas bobbejane op 'n plaas kan wees. Hulle/Die boere het gesukkel met lastige bobbejane op die plaas. Hy was nie lief vir bobbejane nie. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
8.1.3	<ul style="list-style-type: none"> Hy het hom in sy warm baadjiesak gestee. Hy het hom voor die stoof neergesit. Hy het hom warm melk gevoer. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2
8.1.4	Hy het haar met sy kosbak gegooi. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
8.1.5	<ul style="list-style-type: none"> A bekommerd oor A bekommerd oor <i>(Enige EEN)</i>	1
8.1.6 (a)	waterpyp	1
8.1.6 (b)	Abraham	1
8.1.6 (c)	vingers	1
8.1.6 (d)	gruisgat	1
8.1.7 (a)	<ul style="list-style-type: none"> Oom Dries het 'n bobbejaan onderstebo aan die swaai sien hang. Oom Dries het 'n bobbejaan se silhoeët op die gras gesien. Oom Thys het 'n bobbejaan drie maal by die sloot/gruisgat/(op 'n boomstomp) sien sit. Oom Thys het op die bobbejaan wat hy gesien het, geskiet, maar die koeël het hom niks gemaak nie./Die koeël het dwarsdeur hom getrek. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2
8.1.7 (b)	<ul style="list-style-type: none"> Oom Dries het elke keer na die bobbejaan toe gehardloop. Oom Dries het aardig/bang/bewerig gevoel. Oom Dries het erken dat die bonatuurlike dinge aan sy senuwees gevreet het./daar nie rus in sy gemoed was nie. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2

8.1.8	<ul style="list-style-type: none"> Hulle kon ... <ul style="list-style-type: none"> steeds geheime of dinge waarvoor hulle bang was, met mekaar deel. teenoor mekaar erken dat hulle al twee die bonatuurlike bobbejaan gesien het. Hulle het eenders oor dinge gedink/dieselfde idee gehad om sekerheid oor Jantjie te kry. Oom Thys het oom Dries vergewe vir die harde hou op sy rug met die graaf. Hulle het Jantjie saam gaan herbegrawe. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
8.1.9	<ul style="list-style-type: none"> Oom Dries kon sy vriend doodgeslaan het. Dit kon een van oom Dries se werkers/enige ander persoon gewees het wat hy sou raak slaan. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
8.1.10	<ul style="list-style-type: none"> Oom Dries kon afsluiting vind. Jantjie kon rus vind. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1

8.2 "ROT IN 'N VAL" – H. du Plessis

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
8.2.1	<ul style="list-style-type: none"> Dit was 'n nuwe voorstad/uitbreiding/daar was nog bouery. Daar was min mense. Dit was baie stil/vervelig. Daar was nog nie teerstrate nie. Dis nie 'n buurt waar 'n man gevoel het sy vrou/kind was veilig nie. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
8.2.2	<ul style="list-style-type: none"> C spottend te wys hoe vrees mense laat reageer. C spottend te wys hoe vrees mense laat reageer. (Enige EEN) 	1
8.2.3 (a)	tevrede	1
8.2.3 (b)	<ul style="list-style-type: none"> Angelina moes help om die pakkies van die motor af te dra. Angelina moes die huis/binne aan die kant maak. (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
8.2.4	<ul style="list-style-type: none"> Sy het (verslonste) Rasta-hare/Rastalokke. Sy het 'n growwe gesig. Sy het swart oë. Haar een voortand is uit./Die ander een is halfpad afgebreek. (Enige DRIE of soortgelyk aan bogenoemde) 	3
8.2.5 (a)	baie bang	1

8.2.5 (b)	<ul style="list-style-type: none"> Sy het Lerato met 'n mes gedreig. Sy was besig om Lerato te beroof. Sy het geld geëis. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <i>(8.2.5 (a) moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</i>	1
8.2.6	iets gaan oorkom	1
8.2.7	"Ek word koud as ek dink wat kon gebeur het." <i>(Met of sonder aanhalingstekens)</i>	1
8.2.8	<ul style="list-style-type: none"> As die kat die rot gevang het, sou Angelina haar bose planne kon uitvoer. Dit was die rot se vrees vir die kat wat die rot laat stilstaan het. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2
8.2.9	Dis 'n verrassing ... <ul style="list-style-type: none"> dat die rot die moorddadige vrou kon skrikmaak. dat die rot die held van die verhaal was dat die rot gehelp het dat die skelm gearresteer is. dat die skelm/mens/Angelina toe aan die einde die rot in die val was. dat iemand wat so skelm is so bang vir 'n rot kon wees. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2
8.2.10 (a)	<ul style="list-style-type: none"> Moenie vreemdelinge in jou huis toelaat nie. Maak jou deure agter jou toe. Ken jou noodnommers. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
8.2.10 (b)	<ul style="list-style-type: none"> Kyk hoe jy 'n soortgelyke krisis in die toekoms kan voorkom./Leer uit jou foute. Moenie verwyte rondslinger nie. Ondersteun slagoffers emosioneel. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
		[35]
	TOTAAL AFDELING C:	35

AFDELING D: GEDIGTE**VRAAG 9: VERSKUNS VIR EERSTE ADDISIONELE TAAL****9.1 "pryslied" – Antjie Krog**

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.1.1	<ul style="list-style-type: none"> • (Nelson) Mandela/Madiba • die sandkleurige seun van uNosekeni • Suid-Afrika se eerste demokratiese president (Enige EEN) 	1
9.1.2 (a)	lyk	1
9.1.2 (b)	familie/stam/voorgeslagte/voorouers	1
9.1.2 (c)	leier	1
9.1.2 (d)	betekenis/mening/simbooliek	1
9.1.3	Letterlik: Hy was 'n lang man./Hy was 'n groot man. (Of soortgelyk aan bogenoemde) Figuurlik: Hy presteer/doen/is beter as al die ander mense/hy is 'n leier/hy is iemand om te bewonder (nie belangriker nie). (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1 1
9.1.4 (a)	Hy was grys/spierwit grys. (Verwysend na kleur)	1
9.1.4 (b)	Nelson Mandela se vel./Nelson Mandela het 'n ligte/bruin velkleur gehad. (Of soortgelyk aan bogenoemde)	1
9.1.5	"hy wat nie lag nie en (ook) nie huil nie" (Met of sonder aanhalingstekens)	1
9.1.6	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het ons gedurig ontglip./Ons kon hom nooit vang nie. • Hy is die pimperluk genoem. (Enige EEN of soortgelyk aan eerste kolkarakter) 	1
9.1.7	<ul style="list-style-type: none"> • C • die strofes en versreëls is nie almal ewe lank nie. • C die strofes en versreëls is nie almal ewe lank nie. (Enige EEN) 	1
9.1.8	Nelson Mandela ... <ul style="list-style-type: none"> • is regoor die wêreld bekend/legendaries. • se invloed/nalatenskap strek ver. • het oral sy merk gelaat. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
9.1.9	<ul style="list-style-type: none"> • Hy het deurgedring tot die harte van mense in Suid-Afrika. (Verduidelik reël 25) • Hy het 'n verdeelde Suid-Afrika verenig/vrede probeer herstel. (Verduidelik reël 26 en 27) (Of soortgelyk aan bogenoemde) 	2

9.1.10	<ul style="list-style-type: none"> • Alles wat in die pryslied oor Mandela gesê word ... <ul style="list-style-type: none"> ○ kan gemotiveer word ○ is waar ○ kan iemand oor getuig ○ is feite. <i>(Kandidate kan bg. antwoord gee OF na spesifieke inligting uit die gedig verwys.)</i>	1
9.1.11	<ul style="list-style-type: none"> • Dit dui (in die eerste plek) op die materiaal (sandsteen) waarvan die Uniegebou gemaak is • Die Uniegebou is die hart(klop)/kern van die regering/politiek van ons land. • Die Uniegebou staan op 'n hoogte/hoog in Pretoria. <i>(Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	2

9.2 "RONDOM MY" – Dawie de Jager

VRAAG	ANTWOORD	PUNT
9.2.1	<ul style="list-style-type: none"> • 'n (nuwe) geliefde/eks/man/vrou • iemand met wie die spreker 'n verhouding wil hê • iemand vir wie die spreker lief is <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
9.2.2	<ul style="list-style-type: none"> • Die spreker praat van "hierdie keer". • Die spreker sê "het my al veels te veel keer (ondergekry)". • Die spreker sê "ek wil my tyd vat". <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i>	1
9.2.3 (a)	versigtiger	1
9.2.3 (b)	<ul style="list-style-type: none"> • Die spreker sê/(herhaal) dat hy/sy sy/haar tyd wil vat. (Aanhalings wat herhaling aandui is aanvaarbaar) • Die spreker erken dat sy/haar haastigheid hom/haar niks gebaat het nie. <i>(Of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <i>(9.2.3 (a) moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</i>	2
9.2.4 (a)	hartseer	1
9.2.4 (b)	<ul style="list-style-type: none"> • Die verhouding waarin die persoon was, het nie uitgewerk nie. • Die persoon was nog hartseer oor die vorige verhouding. • Daar is dinge wat pla/probleme in die verhouding. • Daar is dinge wat die persoon terughou. <i>(Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde)</i> <i>(9.2.4 (a) moet KORREK wees om hier punte te verdien.)</i>	1

9.2.5	<ul style="list-style-type: none"> Dat een mens die ander een in die verhouding kans moet gee om homself/haarself te wees. Dat een mens nie die ander een in die verhouding moet domineer nie. Dat mense mekaar tyd moet gun om mekaar te leer ken. Dat 'n mens nie oorhaastig in 'n verhouding moet wees nie. Leer uit die foute wat jy in vorige verhoudings gemaak het. (Enige EEN of soortgelyk aan bogenoemde) 	1
9.2.6 (a)	gerusstellend	1
9.2.6 (b)	<ul style="list-style-type: none"> Die spreker sê/herhaal dat hy/sy sake rustig gaan hanteer./"ek wil my tyd vat hierdie keer ek moet my tyd vat hierdie keer" Die spreker nooi die ander persoon uit om homself/haarself te wees./"Kom wys my wie jy is en wie jy graag wil wees"/"Kom wees net jy, kom wees net jy". Die spreker fokus op die ander persoon/die "jy"./"net as jy wil ... net as jy wil"/"As jy tyd wil vat". (Of soortgelyk aan bogenoemde) (9.2.6 (a) moet KORREK wees om hier punte te verdien.) 	3
9.2.7(a)	<ul style="list-style-type: none"> C inversie C inversie (Enige EEN) 	1
9.2.7(b)	<ul style="list-style-type: none"> A alliterasie A alliterasie (Enige EEN) 	1
9.2.8	<ul style="list-style-type: none"> D wil die geliefde daarvan oortuig dat hy/sy bedoel wat hy/sy sê. D wil die geliefde daarvan oortuig dat hy/sy bedoel wat hy/sy sê. (Enige EEN) 	1
9.2.9	<ul style="list-style-type: none"> Daar is baie herhaling./Die begin van elke strofe klink soos 'n refrein. (Aanhalings is aanvaarbaar) Daar is rym/halfrym./Die gedig is klankryk. (Voorbeelde is aanvaarbaar) Daar is ritme. (Enige TWEE of soortgelyk aan bogenoemde) 	2
		[35]
	TOTAAL AFDELING D:	35
	GROOTTOTAAL:	70